

Pacsu Györgynek

Bp. 1989. máj 5.

Várpalota

Schönherz u. 9. - 8100

Kedves kollégám!

Először is kérem, hogy így megértem jelentése, de
egy hosszú magyaros influenza arányosított idáig min-
denfajta tevékenységemben. - Pedig bizonyítottan
szívügyemmel érintetttem a város régi címerének
előterjesztését és remélhető rehabilitálását.

Talán megérte a várakozás, mert mellékeltem kat-
don az Országos Levéltárból kikerült hivatalos
írát másolatot, amely egy nagyon szép - és meg-
ítélésesen szerintem egyaránt az országos - városi
(helyesbítés 1911-ben községi) címet mutat. Meg-
győződésem, hogy kevés régi megismerő van hason-
ló, heraldikai és armai szempontból is ilyen
törökös meg címe.

Előzetesként: a sasmány (fészmány)
név fele = arany mezőben a ha-
tott címer másik fele pedig vörössel és
ezüsttel van kék mezőben, hasonló a régi
cipradroni magyar címer egyik oldalához.

Ha más kérdés is lenne róla, akkor rendelke-
zik. Biztos benne, hogy hivatottan értesí-
tet kap a régi címer vizuálisításáról, mert
bizony az egy nagyon rossz heraldikai lap is győző-
tlen. Utóvala

Dr. Nánási György Péter

Pacsu Györgyéné
Várpalota

Budapest, 1989. jún. 10.

Kedves Kollégám!

Megkaptam máj 22-i sorait. Örülök, hogy a régi várpalotai címer feldolgozásában segítségükre lehettem. Csak megismételhetem véleményemet, hogy a régi palotai címer olyan értékes heraldikai és kifejezőtartalma történelmi emléke, amelynek használatát feltétlenül vissza kell állítani.

A címeremnél a pajzs formája (körvonalai) nem állandóan, a stílusváltozást tükrözi. A lényeg az, hogy a pajzsban lévő címerkép változatlan legyen.

Sor város, település a régi földesúr címeréből vett át elemeket. Némig tűnik, hogy itt a város és fehérváros - bár az Árpád-ház címere utalhat - tulajdonképpen az Ujlaki család címerén keresztül került a Palota címerébe, és valószínű, hogy a sasszerű is, mert az Ujlaki család címerében - ha nem is ilyen formában - sasszerű található. Nem hiszem, hogy a Podmaniczky család címere összefüggésben lenne a palotai címerrel.

A korona, az ötágú leveles korona egyáltalán nem lényeges kelléke a címernek. A rangkoronák (a nemesi ötágú, a bárói hét, a grófi kilenc) inkább önállóan voltak használatosak, illetve a főnemességnél a címerrel fölött is, de az igazság szerint rendkívül kicsi volt. A Palota címer fölött látható leveles ív. nyitott korona inkább a nemesi címerrel összerakott, s talán áttételesen a mesterváros szabadságjogait, hangsúlyozta, de sokkal valószínűbb, hogy csak dísz. - Érdekelne viszont, hogy hogy néz ki az a pecsét, amelyen a pajzs fölött a vár képe van. Előfordul ugyanis - inkább külföldön - hogy a város címerében a pajzsot várfalból álló ún. falkorona díszíti.

/.

Pácsi György
Várpalota - 8100
Schönherz u. 9.

Bp. 1989. jún. 30.

Kedves Kollégáim!

Megkaptam jún. 22-i mindkét levelét. A színes címer-ábrázolással kapcsolatosan nagyon jól mesélted, hogy az nagyon mutatós ugyan, de nem heraldikai, hanem iparművészeti kompozíció. Ebből csak a pajzs az igaz címer, amely ki-
eltéréssel egészíti is az általam küldött és az Országos Levél-
tárból származó pajzs rajzolatával, és még jobban hason-
lít a második levélben megküldött ívelt heretű, 1909-es
dátumú címeres pecsétre.

A két küldött címerábrázolással kapcsolatosan a követelő
megjegyzésem van:

- 1.) A vízszintesen pirossal és ezüsttel vágott pajzsrejtben itt
3 piros és két ezüst „csik” látható. Ez annyiban tér el az ál-
talam küldött 1911-es hivatalos Országos Levéltár által
küldött címertől, hogy abban csak 2 piros és 2 ezüst
csik van. Ez az eltérés lényegtelen, hiszen a régi
magyar címerben is száradáson keresztül eggyel
így szárazan eltért a vörös és ezüst „csikok” néma-
mégsem a mostaninál megalkopodott csikor néma.
- 2.) A pajzs másik felében – nyilván szintén a magyar
államcímereből átveve – föld domb, illetve három-
szögletű látható, és ebből nő ki a lángvár is
nézhető sávszerű. Műpedig ehhez hasonló
korából, ahogy a magyar címerben is hisz hasonló-
ból emelkedik ki a kettőskereszt
- 3.) A főmotívum a pajzsmar ebben a felében két-
szélelel a felsávszerű. Valószínű, hogy elmo-
zódott peremlevegőmátró alapján tévesen néztek
azt lángvár. Ért a néma képen a piros és sárga
szín téves, mert a láng színe jelölve, a helyes a
fehér. Címer a felpajzsmar az alapján a
néma ábrázoláson fehér (ezüst) a pecsétben pedig
kék . A kék szín akkor valóban helyes, ha

a föld hármaskalmát elfogadjuk, mert ilyenkor — különösen a magyar nemzeti heraldikában — a naturalista szemlélet szerint a föld domb fölélt, kék és szíves lehet.

A három egymástól nem túl sokban eltérő változat ismeretében a véleményem a következő:

A leghitelesebbnek és egyben a heraldika szabályait legjobban követőnek én azt a változatot tartom, amelyet az Ország Levéltár a Belügyminisztérium 1911. évi jóváhagyásával adott ki. — Legfőbb indokom erre az, hogy Bertalanyné Frau: Kis magyar címertan c. könyvében (Bp. 1983. 103. oldal) leírja, hogy a köztársasági nemzeti címertan alapját a házastársak országon kívül élő gyermekei megalapították, megerősítve a leghitelesebb Országos Levéltár véleménye alapján, és az új történelmi leghitelesebb változatot Felsenfeld Ignác békeprosszával készítette el. Ezt a rajzolatot kiadta a köztársaság. Itt a fekete felvétel arany mezőben lehet. Itt a változat még annál a — nagyon ritkán betartott — heraldikai szabálynak is eljött, hogy szín mellett szín, fény mellett fény nem szerepelhet, hanem, "mint a fény", "mint a fény" kell követnie.

Hogy a városi lobogó mine milyen lehetett, nem tudom, azt sem tudom volt-e általában. Szerintem azt kell kiemelni, hogy az elfogadott címer színeiből álljon, tehát van piros-fehér, vagy piros-szürke, de ha az egyik félpajzs kék, akkor lehet piros is.

Végül visszatér a korona: az arany és ezüst vonalú arany ívelt, barokkos pajzst fogadur el, a pajzs fölé a korona nem kötelező, a legtöbb városi címer csak a korona pajzsból áll, a korona csak plusz dísz.

Kivétel. időzlettel

Komlósai Péter

Pacsu György né
Várpalota - 8100
Schönherz u. 9.

Budapest 1989. VIII. 9.

Kedves Kollégám!

Köszönettel megkaptam aug. 1-i levelét. Örülök, hogy a szép, régi, történelmi címer visszaállítására ügyesen véselt kitartó fáradozásai eredményteljesen bíztatnak. Éppen több városunk döbönt rá, hogy történelmi múltjának méltó megbecsülését leginkább azáltal tudja kifejezésre juttatni, hogy újra használatba veszi ősi címerét. Nagy történelmi értékekről mondtak le azok a városok, amelyek ősi címereik helyett új - és sajnos a heraldikai szabályokat leg-
többször semmibe véve - címerüket vették fel a hetvenes években. Nyíregyháza, Debrecen, de úgy tudom Harghita-
talan már Pécs is korrigálta a hibás döntést és vissza-
állította régi patinás címerét. Biztató benne, hogy Vár-
palotán is sikerülni fog. Helyes, hogy alapos, szakszerű felvilágosító munka után népszavazásra bocsátják a címer kérdést, hisz ez fog történelmi majd az ország címerrel is.

A pajzs fölé helyezendő vár-ábrázolással kapcsolatosan a következő a véleményem. Ez nem feltétlenül szükséges, mert a városok általában csak címerpajzsot használtak, de épp a városoknál előfordult, hogy valódi korona helyett ún. „falkoronával” díszítették a címerpajzsot. Ez pedig nem más, mint egy vár, Főnyos vár, vagy várfal erősen stilizált. Koronakerű rajzolata, mivel Várpalotának valóban jellegeterőse a négy sarorbastya's vár, egy négyágú, négytoronyú falkorona elképzelhető a címerpajzs fölött. Ilyen falkoronát visel pl. Berlin, Párizs és jó néhány német kis- és város címerpajza, Magyar példa erre sajnos nemigen akad.

Nagyon köszönöm és megköszönöm a tetszésedet, hogy hivatalos meghívásomra gondoltál. Sajnos - ezt előre meg kell írom - ezt semmiképp sem tudom elfogadni, ill. elvállalni, mert auguszt. közepétől október végéig nagyon el vagyok foglaltva, amiben honi vidéki és külföldi tartózkodás is szerepel. Ettől függetlenül továbbra is örömmel szíves tanácsaimmal, bármilyen problémával fordulok fel. Hívéletes üdvözléssel

Kapácskay János